

INGEZONDEN.

VACCINATIE VOORHEEN EN THANS.

In zijn uitstekend artikel in het *Nederl. Tijdschr. v. Geneesk.*, van 7 December jl. wijst dr. C. L. DE JONGH op de groote beteekenis, die onze slijmvliezen van neus en keel hebben bij het tot stand komen van een pokkeninfectie. Hij neemt als zeker aan, dat de smetstof bij den mensch altijd binnendringt in de keel en bij vatbaren zich daar gaat vermenigvuldigen.

In verband hiermede is het misschien belangwekkend te vernemen hoe door een volk, dat op onze Westerlingen een voorsprong van vele eeuwen van beschaving en ontwikkeling heeft, vroeger de vaccinatie tegen pokken, of liever gezegd de variolisatie geschiedde.

In China richtten de pokken — tch' ou hoa — vroeger geregeld groote verwoestingen aan en iedere Chinees is van de waarde der vaccinatie overtuigd en laat zich dan ook met zijn kinderen geregeld vaccineeren en revaccineeren. De variolisatie werd in China reeds in de Xde eeuw onder de regeering van den Keizer TCHIN SONG gedaan en het is waarschijnlijk, dat deze methode van China uit haar weg naar Europa heeft gevonden en er, voordat JENNER zijn ontdekking deed, belangrijke diensten heeft bewezen.

De Chineezers verzamelden vroeger de korsten van de pokpuisten van een overigens gezond kind, dat gedurende zijn ziekte geen ernstige symptomen had vertoond, droogden deze en bewaarden ze in nieuwe porceleinen vaasjes, welke door middel van papierstrooken hermetisch gesloten werden. Deze korsten mogen niet langer dan 6 maanden bewaard blijven. Het is bekend, dat zij met het ouder worden hun virulentie verliezen. De variolisatie heeft plaats in de lente of de herfst. De Chineesche geneesheer kiest daarvoor een dag uit, dat het niet te koud en niet te warm is, en niet waait. Ook houdt hij rekening met den stand der sterren. Vooral de 5de. en 9de. dag van de nieuwe maan zijn gunstig voor deze bewerking. De enting geschiedt in de neusgaten, en wel of zoo, dat het droge poeder door middel van een buisje in de neusgaten wordt geblazen, of zoo, dat men eerst de korsten in een weinig water oplost en daarna een propje katoen in deze vloeistof gedrenkt, bij de meisjes in het linker, bij de jongens in het rechter neusgat stopt.

Na de enting moet het kind thuisblijven in een goed gereinigd vertrek en wordt er wierook bij gebrand. Dikwijls laat deze variolisatie haar sporen na, zooals nog bij enkele oude Chineezers in Ned. Indië, die nog volgens deze ouderwetsche methode behandeld zijn, te zien is.

Het komt wel voor, dat de gevolgen van deze variolisatie ernstig zijn, reden waarom de Chineezers zich gaarne aan de vaccinatie volgens JENNER hebben aangepast, zoodat de oude methode der variolisatie thans bijna nergens meer gebruikt wordt. Ik zou op het oogenblik niet durven zeggen of deze vaccinatie op de slijmvliezen bijzondere voor- of nadeelen boven onze tegenwoordige intracutane methode heeft. Ik achtte het alleen belangrijk genoeg om er naar aanleiding van de waarnemingen van collega DE JONGH op te wijzen. Misschien dat deze mededeeling voor een collega nog eens een aanleiding is om in die richting onderzoekingen te doen.

P. H. VAN DER HOOG.

LOSLATING DER PLACENTA.

Naar aanleiding van mijn casuistische mededeeling in het laatste nummer van dit *Tijdschrift* ontving ik een brief van prof. VAN DER HOEVEN, wien ik hierbij voor zijn belangstelling dank zeg, waarin Z. H. G. mij mededeelt, dat in zijn *Leerboek der verloskunde* over de uitdrijving van de placenta vóór het kind wel iets te vinden is, en wel: Eerste druk, bldz. 185; tweede druk, bldz. 175, met literatuuropgaaf; derde druk is ter perse. Hierin zijn nog een paar nieuwe publicaties verwerkt.

Ik heb natuurlijk niet willen beweren, dat er geen literatuur over het bewuste onderwerp was, maar slechts kon ik in de mij ten dienste staande leerboeken (TREUB, BUMM) daarover niets vinden, zoodat de medegedeelde waarneming toch wel zeldzaam zal zijn.

Valthermond, 16 December 1929.

W. J. MULDER.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — Werkverschaffing voor bacillendragers. Op aansporing van den rijksminister van arbeid heeft de Pruisische minister van „Wohlfahrt” voorschriften uitgevaardigd om „Dauerausscheider” van bacillen van typhus, paratyphus, dysenterie, of visch-, vleesch- of worstvergiftiging een beroep te verschaffen, waarin zij niet gevaarlijk zijn. Al deze personen moeten door den Kreisarzt worden aangegeven bij de lichamen, die met werkverschaffing belast zijn. Bij de aangifte moet tevens worden medegedeeld, of de bacillendrager in een ander beroep moet worden geplaatst (*Münch. med. Wochenschr.*, 6 December).

LONDEN. — Het geboortehuis van Lister. Te Upton (Essex) werd in 1926 door LISTER's vader het huis gebouwd, waarin 1827 LISTER geboren werd. Het is thans zeer vervallen, en nu heeft zich een commissie gevormd „Lord LISTER'S Birthplace Preservation Fund” om het blijvend in goeden staat te houden (*Münch. med. Wochenschr.*, 6 December). Ook de plaats, waar HARVEY begraven ligt, gaat men beter verzorgen. Het is een oude kerk te Hempstead, eveneens in Essex, waarvan in 1882 de fraaie toren, ongeveer 500 jaar oud, is ingestort. Een admiraal uit de familie HARVEY, die als kapitein bij Trafalgar had gestreden, ligt er ook begraven. Men wil den toren nu weder doen verrijzen, en een commissie van voorname Engelsche artsen roept in *The Brit. med. Journ.*, van 7 December de collegae tot medewerking op.

— **Ziekte duur in het Noorden en het Zuiden van Engeland.** *The Lancet* van 7 December bevat een beschouwing over den omvang van het werkverzuim door ziekte in Engeland. Dit wordt geschat op 23 tot 24 millioen werkweken per jaar, zoodat voortdurend gemiddeld bijna een half millioen werklieden het werk wegens ziekte verzuimt. Het blad neemt een lijstje uit de *Times* van 26 November over, waaruit blijkt, dat de duur van het verzuim bij verschillende ziekten in het Noorden van het land grooter is dan in het zuiden, nl.:

Bij rheuma isme	50 pCt	Bij ademhalingsziekten	43 pCt.
„ zenuw- en zielsziekten	41 „	„ besmettelijke ziekten	38 „
„ huidziekten	14 „	„ ongevallen	32 „
„ spijsverteringsziekten	21 „	„ alle ziekten te zamen	36 „

Ter verklaring van dit verschijnsel moet niet terstond worden gedacht aan grotere kleinzeerigheid of lijntrekkerij in het Noorden, noch uitsluitend aan invloed van den breedtegraad, gelijk de voorzitter van het nationaal congres van arbeidersverzekering, sir THOMAS NEIL, in een redevoering gedaan heeft. De aard van het werk is van grooten invloed op den duur van het werkverzuim door een ziekte. Een parkopzichter kan eerder zijn werk hervatten na een ongeval dan een mijnwerker. En het zal wel de eigenaardige verdeling der beroepen over het land zijn, waaraan zulke groote verschillen in ziekte duur althans ten deele moeten worden toegeschreven.

— **Gezag van den arts over de „kat”.** „Prison doctors and infliction of the Cat” is het opschrift van een berichtje uit het Lagerhuis in *The Lancet*, van 7 December. De argelooze lezer zou niet terstond begrijpen, wat wij dokters met een poes hebben uit te staan, maar wij worden al wat wijzer door de vraag van een parlementslid, hoe vaak in de laatste 3 jaren de tusschenkomst van een gevangenisdokter had plaats gehad om uitstel te verkrijgen van de voortzetting eener op-